

Udržitelnost v agroturistice

1. Úvod

Tento pokyn má pomoci pochopit, jak rozvíjet udržitelné podnikání podle pokynů Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO¹) a jejich pěti zásad a cílů udržitelného zemědělství: zvýšení produktivity, zaměstnanosti a přidané hodnoty v potravinových systémech; změna zemědělských postupů a procesů a snížení spotřeby vody a energie; podpora ochrany životního prostředí; zlepšení zdrojů obživy a podpora hospodářského růstu podporujícího začlenění; zvýšení odolnosti lidí; přizpůsobení správy novým výzvám.

2. Klíčové prvky

Farmy, vzdělávací farmy a agroturistika mají tendenci rozvíjet udržitelnější techniky, které mají pozitivní dopad na biologickou rozmanitost, krajinu a přírodní zdroje. V tomto smyslu představují příležitost ke snížení negativních externalit zemědělství na životní prostředí, i když je jejich výkonnost z ekonomického hlediska nižší než u tradičních forem agroturistiky. Jejich udržitelnost lze chápat jako výsledek procesu diverzifikace zemědělských podniků směrem k rozvoji činností služeb založených na životním prostředí.

2.1 Potraviny a diverzifikace

Zemědělství je udržitelné, pokud produkuje potraviny a suroviny, aniž by překračovalo limity planety, a zachovává ekosystémové služby, na nichž je závislé, jako je úrodná půda, dostupnost sladké vody a ochrana stanovišť a druhů.

Nová zemědělská revoluce je založena na třech hlavních principech: přeměna zemědělských postupů směrem k většímu respektování přirozených cyklů agroekosystémů; ochrana a zvětšování oblastí s vysokou přirozeností, které jsou funkční pro zachování a zvyšování biologické rozmanitosti; a omezení používání syntetických chemických látek prostřednictvím rozšíření zemědělských postupů, které nevyžadují používání pesticidů, chemických hnojiv a antibiotik.

Jedním ze způsobů, jak toho dosáhnout, je upřednostnit polykultury před monokulturami, čímž se sníží produkce odpadu a spotřeba fosilních paliv:

- ✓ Používejte odrůdy a plemena, která jsou dobře přizpůsobena místním podmínkám prostředí, a ne šlechtění na maximální produktivitu a skladovatelnost (na úkor síly a chuti).
- ✓ Střídání plodin a pastvy. Používejte meziplodiny a přírodní hnojiva, abyste udrželi půdu trvale úrodnou a zabránili ztrátě svrchní vrstvy půdy. Nedovolte, aby jakákoli část půdy ztratila nenahraditelné množství živin.
- ✓ Chovejte rostliny a zvířata, která nepřímo profitují ze stability a produktivity farmy.
- ✓ Pěstujte společně hospodářská zvířata a plodiny a vytvořte mezi nimi vzájemně výhodný vztah.

Vaše ekologické a ekologicky šetrné výrobky vytvoří přidanou hodnotu ke kvalitě vašich výrobků, které se stanou lépe prodejné pro konkrétní cílové skupiny zákazníků. Měli byste se řídit pokyny pro evropskou strategii FARM TO FORK² a politiky krátkého dodavatelského řetězce, které vám umožní vyvíjet a vyrábět udržitelnější produkty a potraviny.

¹ <https://www.fao.org/home/en>

2.2 Odpady

Jedním z nezbytných opatření pro udržitelnost je co nejvíce snížit množství odpadu. K tomu je užitečné myslet a používat tři R: redukovat, znovu použít, recyklovat. Tímto přístupem lze dosáhnout nejen přínosu udržitelnosti, ale také velkých úspor, pokud jde o materiál.

- ✓ Prozkoumejte každý odpad, který váš podnik vyprodukuje, a zeptejte se sami sebe: "Co jiného bych s tím mohl dělat?"
- ✓ Pokud s ním nemůžete nic dělat, přemýšlejte o tom, jak by ho mohl využít někdo jiný z komunity. Buďte kreativní.

Plasty jsou jedním z hlavních problémů naší doby: alarmující výzkumy ukazují, že tímto tempem bude v mořích a oceánech brzy více plastů než ryb. Rozloučení s jednorázovými obaly je pro každý ekologický hotel zásadním krokem. Zbavte se jednorázových obalů od medu, džemu, cukru, cereálií, jogurtů atd. a nahraďte je skleněnými nádobami. Vybírejte si opakovaně použitelné, vratné nádoby a volně ložené, nebalené produkty, čímž se vyhnete zbytečné produkci odpadu. I v koupelnách dávejte přednost dávkovačům před jednorázovými výrobky.

Plýtvání vodou je jedním z nejzávažnějších problémů na planetě, ale každý z nás může začít tím, že si osvojí řadu chování, kterým se bude snažit co nejvíce šetřit. Existuje mnoho drobných, ale účinných způsobů, jak plýtvání vodou snížit, například sběrem a opětovným využíváním dešťové vody. Díky jednoduchým čisticím úpravám ji můžete znovu použít k zavlažování (zeleninových) zahrad nebo ke splachování toalet.

2.3 Inovace a technologie

Zásadním impulsem pro modernizaci zemědělství směrem k udržitelnosti mohou být nové technologie, ale také vývoj regenerativních zemědělských postupů. Právě tímto směrem se ubírá zemědělství 4.0, které se zrodilo na vlně inovací zavedených dříve v jiných výrobních odvětvích, jako je zpracovatelský průmysl a průmysl. I v případě zemědělství jde tedy o využití nových technologií, jako je digitalizace procesů, internet věcí, geolokalizace a připojení k internetu. Co nejlepší využití těchto nástrojů vede k preciznímu zemědělství, které umožňuje používat ad hoc metody obdělávání půdy a péče o rostliny podle vlastností půdy a oblastí, v nichž se nacházejí, optimalizovat spotřebu energie, racionalizovat využívání vody a hnojiv i podle povětrnostních podmínek v reálném čase.

² https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en

2.4 Úspory energie

Zemědělské podniky a agroturistiky jsou obzvláště vhodné k tomu, aby pro výrobu energie využívaly řešení, která s výhodou využívají ekologické a obnovitelné zdroje (tzv. smart greed).

Obecně lze říci, že agroturistika je komplex, který nejen poskytuje vlastní ekologické produkty, ale je skutečným ubytovacím zařízením se stravovacími službami. Takový systém vyvíjí vysokou spotřebu energie. Fotovoltaické systémy umožňují vyrábět elektřinu využitím slunečního tepla, což je skutečná pomoc životnímu prostředí. Možnost využití čisté energie je tedy synonymem ekologického, stejně jako produkty v rámci statku.

Fotovoltaický systém je samozřejmě ideálním řešením pro jakýkoli typ objektu, ale zejména agroturistika může mít skutečně mnoho výhod, a to nejen z energetického hlediska, ale také z hlediska firemní image. Pokud činnost, která se spotřebitelům prezentuje jako výrobce dbající na kvalitu, ochranu životního prostředí a používání výhradně ekologických produktů, přidá také pozornost k ekologicky udržitelné energii, udělá s největší pravděpodobností obrovský skok z hlediska image.

Pro zlepšení energetické účinnosti si agroturistika může vybrat různé typy systémů s ohledem na skutečnou spotřebu, umístění a dostupný prostor. Vše je samozřejmě vázáno také na dostupnou plochu, vzhledem k tomu, že k tomuto účelu lze využít prostory, jako jsou stodoly, restaurace a stáje.

Na podporu tohoto přechodu vyčlenilo italské ministerstvo zemědělství 1,5 miliardy EUR na opatření "agrisolární park", které je součástí mise "Zelená revoluce a ekologický přechod", složky "Oběhové hospodářství a udržitelné zemědělství", a jehož cílem je podpořit investice do výrobních struktur v zemědělském, chovatelském a zemědělsko-průmyslovém odvětví.³

Instalace tepelných čerpadel pro přípravu teplé vody, a tím možnost využití ekoenergie i pro vytápění v chladných měsících, čímž se stane ekologickou agroturistikou se vším všudy.

3. Příklad

Projekt ekologické farmy **Sant'Egle**, který se zrodil v roce 2010, se řídí osobními požadavky na udržitelný život, který respektuje planetu, je důsledný a etický v každodenních volbách. Je to ctnostný projekt, který si vzaly za vzor univerzity, zahraniční hlavy států i obyčejní lidé, kteří chtějí něco změnit. Zde je ve stručnosti uvedeno, co dělají pro planetu a čím přispíváte nákupem ekologických výrobků.

Odpady, recyklace a čištění půdy: Nákup balených odpadů

výrobků se sníží na minimum. Provádějí a zvou hosty k tříděnému sběru odpadu, kompostují na místě a humus znovu využívají k hnojení ekologické zahrady a květin. Čistí lesy a cesty od nelegálního odpadu a vytvořili projekt Kreativní recyklace, který dává nový život starým opuštěným předmětům, s tím, co našli.

Stravování: Pěstování pouze čerstvé sezónní ovoce a zeleniny z vlastní ekologické zahrady nebo se nakupuje z jiných ekologických farem v těsné blízkosti. Nabízejí pouze mléčné výrobky a maso z dospělých zvířat chovaných ve volné přírodě.

³ <https://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/18486>

Snídaně: S výjimkou čaje a kávy, které se dovážejí, se vše, co je součástí snídaňového bufetu, vyrábí na farmě nebo nakupuje od ekologických výrobců v těsné blízkosti.

Voda: Každý kohoutek je vybaven redukcí průtoku pro úsporu vody. Zvyšují povědomí zaměstnanců i hostů o zodpovědném používání vody při praní i máchání. Sbírají dešťovou vodu na zavlažování polí a květin. Nabízejí zdarma přírodní nebo perlivou vodu a neprodávají jednorázové lahve.

Energie: Elektřina se vyrábí pomocí fotovoltaických panelů, které pokrývají potřeby celého projektu a umožňují také prodej vyrobené energie. Celý projekt je osvětlen LED diodami a má úsporné časové spínače. Všechny domácí spotřebiče mají certifikát třídy A++.

Vytápění: Kondenzační kotel a monitor solárního termálního systému uspokojí veškeré potřeby projektu na teplou vodu.

Mobilita a doprava: Pro své ekologické cesty mají auto na LPG. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast, kde není vlakové nádraží ani dobrá veřejná autobusová doprava, nabízejí bezplatné nabíjení všech nových hybridních a elektrických automobilů. Nabízejí půjčovnu elektrokol.

Hluk: Starý statek z roku 1600 má tlusté zdi, které tlumí i zvuky přírody. Nápis zdůrazňuje, že ve společných prostorách je vděčně přijímána aktivní spolupráce personálu a hostů, aby bylo zachováno ticho, které toto místo nabízí.

Propagace oblasti: Nabízejí vlastnoručně vyrobenou mapu z recyklovaného papíru, která propaguje a šíří turistické a kulturní informace o oblasti. Mapa je poskytována zdarma místní turistické společnosti.

Úklid a praní: Používají pouze 100 % biologicky odbouratelné produkty a produkty EM (Micro Elements Effective).

Produkty a dodavatelský řetězec: Zpracování probíhá přímo v podniku v souladu s předpisy a protokoly pro ekologické zemědělství. Obaly jsou 100 % biologicky rozložitelné nebo recyklovatelné.

Biologická budova: Při obnově byly použity ekologické stavební materiály.

Glamping: Luxusní stany jsou postaveny z certifikovaného dřeva z udržitelných lesů, natřeny vodovou temperou s přírodními pigmenty, a osvětleny a vyhřívány sluncem.

Elektronický obchod: Sáčky a obalový materiál jsou vyrobeny z recyklovaných a recyklovatelných surovin.

4. Přínosy a potenciální dopad

Přínosy a dopady, které zavedení těchto pokynů může přinést, jsou následující:

Pro mentora	Pro mentee
✓ Poskytování důkazů o významu udržitelnosti	✓ Zlepšení udržitelných služeb
✓ Přínos sdílených nápadů	✓ Dozví se nejucelenější možnosti dle podnikatelského záměru
✓ Vytvoření cílového společenství pro odborníky diskuse	✓ Dozví se, jak dosáhnout významných úspor
✓ Schopnost poskytovat aktuální poradenství v oblasti udržitelnosti	